

Letnik II.

v lažnjivi obleki.

Štev. 18.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr., četrt leta 60 krajc. Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na velikem trgu št. 313.

Slavni državni zbor!

Kakor je liberaluški in ustavoverni stranki državnega zbora, do ktere imamo vse zaupanje, znano, se je v kranjskem deželnem zboru vgnjezdila neka stranka in po svojih zvijačah dobila večino, ktera ni ne miš ne tič, to je, ne nemškutarška ne renegaška. To je tem bolj žalostno, ker podpisani veljajo zdaj toliko, ko nič, kajti sprejela se je adresa do cesarja, ktera nima ne glave ne nog, ktera ni skovana v smislu kranjskega nemčurstva in še celó ne pobija slovenskih sleparij, od kterih nas že vse trebuh boli.

Dalje! Na podlagi te škandalozne adrese so se volili poslanci v državni zbor, kterih bi mi ne bili nikoli volili, kteri niso naše stranke, kajti ne enega nemškutarja ali renegata ni med njimi. Izmed nas so volili enega, kteri še nima nikakoršnih zaslug, kajti ne enega Slovenca še ni snedel. Se vé da se je odpovedal poslanstvu, kajti med slovenskimi volkovi nemškutarška ovca si celó življenja svesta ni, in tako mi nimamo ne enega zastopnika naših načelov v državnem zboru.

Volil je tudi, kljubovaje občenemu sklepu našega šotora, gospod Konrad, idrijski zastopnik in deželni poglavar. Dasiravno smo mi od nekđaj navajeni, vladnim zastopnikom pete lizati, se vendar v tem slučaju predrzujemo tudi zoper njega postopati, kajti za nemškutarijo gremo celó še enkrat na Janjče in sicer brez vojaških ali žandarških spremljevalcev in varhov. Ker je tedaj kranjska nemškutarija v silni nevarnosti, ako se potrdijo volitve kranjskega deželnega zbora v državno zbornico, prosimo tukaj na kolenih, z britkimi solzami v očeh in Vas zarotimo pri „prokletih grabljah“, znamenju naše inteligencije; usmilité se nas in ovrzite volitve deželnega zbora kranjskega in pokličite kar naravnost nas v državni zbor, kajti le na ta način smemo še upati, da ga bomo še enkrat videli. Ako bi se kar direktne ali neposledne volitve razpisale, bi nam ne bilo pomagano, ker dobro nam je znano, da, ako se ne volimo sami, nas ne voli nobena žaba. Vendar bi bilo dobro za nas, ako bi sedeli v dr-

žavnem zboru, če že zavoljo družega ne, vsaj zavoljo desetih goldinarjev, kajti denar se dandanes težko zasluži.

Prosimo tedaj, da bi se naša prošnja gotovo vslišala.

Nemškutarji kranjskega dež. zbora.

Iz svobodnih časov.

V krčmi sedé delavci pri bokalu vina ter govoré o novem ukazu mestnega župana, da ne sme nihče „živijo“ kričati. Nace je bil še le danes izpušen, ker so ga bili zavoljo tega malo priprli, ker je v nedeljo večer nekaj vinjen „živijo“ klical.

„Vi ste prava šema“, pravi Matevž, „da ste se dali zapreti. Jaz bi se ne bil dal.“

„Vraga bi se ne, če te zgrabijo trije policaji! Dva bi še zmogel, a trije so preveč. In vrat tudi ne morem razrušiti.“

„In vendar ste šema“, nadaljuje Matevž, „jaz stavim, kolikor kdo hoče, da mene ne bodo zaprli, dasiravno bom v sredi trga na vse grlo „živijo“ zavpil. Kdo stavi kaj?“

„Jaz! Jaz tudi! Mi vsi. Tri bokale vina naj bo.“

„Veljá! še danes ga bomo pili“, reče Matevž.

„Če tudi ne danes, pa jutro. Danes boste tako pod pahom spali.“

Matevž vstane, gré na ulice ter prav krepko na vse grlo zakriči „živijo“, tako, da se dva nemškutarčeka kar v tek spustita.

Komaj je Matevž usta zaprl, že ga zgrabita dva policaja in cefrata proti „rotovžu“. Tovarši njegovi, to vidivši, se vsedejo zopet za mizo. A komaj so spili vsak svoj kozarec in se odpravili na dom, ker so bili prepričani, da Matevža ne bo nocoj nazaj, ker je predobro shranjen, kar se odpro vrata in noter stopi — Matevž sam.

Vsi ostrmé. Kaj tacega niso pričakovali, ker do zdaj je bila na rotovžu le navada, da so take grešnike le zapirali, ne pa morili, kajti da bi bil to Matevž sam, ne misli nihče, timveč, da je njegov duh.

„Hej, tri bokale vina na mizo“, veli Matevž; „ne bojte se me, ne, saj sem še prav tisti Matevž, ne pa svoj duh“.

Strmenje neha in radovednost nastopi, kako je to, da so ga izpustili.

„Tako-le je bilo“, prične Matevž. „Policaja me pri-cefrata pred komisarja ter me zatožita, da sem „živijo“ upil. Res je, pravim, da sem tako upil, a povedala nista, komu. Saj menda še ni prepovedano vpiti: „živijo cesar!“ Komisar me pogleda, potem vpraša policaja, ali sta slišala, da bi bil tako upil. Pravita sicer, da besede „cesar“ nista slišala, a jaz ugovarjam, da sem to besedo vpil bolj tiho, ker bi me cesar tako ali tako ne slišal, in izpusté me, rekoč: Kedar boste zopet „živijo“ vpili in se ne bo slišalo zraven „cesar“, boste zaprti. — Jaz odidem in tū sem zopet, da pomagam piti bokale, ktere sem v stavi dobil“.

Vesela družina zapije stavo in le tisti se malo kisló drže, kateri jo morajo plačati.

Konec te vesele komedije pa je ta, da se vsi vpijajo in se zbudé drugo jutro na slami v „kehi“, kamor jih je bila spravila patrola, ker so „živijo“ kričali.

Grajšinski ferboltar.

Per mej kokoš, tri sto medvedov, pa nič klet! To je pa vendar-le preveč, lete s' no! Ne vem prov, al b' se jokal al smejal, al b' molil al klet. Tri sto medvedov! Na Dunaj sem bil tri dni, pa kaj tacga nisem videl. Kdo b' mislil, da Špela kaj tacga premore! Ko bi bil človek kaj tacga pred vedel, bi se ji bil tud malo perlizval, polej bi bil pa derehtar na ibljanski šomaštrij in b' več služil, koker pa per tem le plesnovem grof.

Ti prebita Špela! Kdo bi bil mislil, da je toko vsajt!

Saj že veste, da je Špela zdaj še zmeraj v dinst per ta velkem rešpehtarji. Zdaj je presneto moška, še ne govori ne rada z mano, k' ji hod tist profesar po glav. Pa jo je tud dobro vdela. Vam bom pa vse povedal, da ne bote dalj firbea pasli.

Per tem rešpehtarji je en profesar, k' se piše Hrovat, štrufteral otroke. Ne vem, koko je peršlo, da sta se on in Špela seznanla. Kogar ima ženska rada, tistga povsod vmes štul in se mu dobro godí. Kar naenkrat se zvé, da je tist profesar postavljen za derehtarja šomašterskih šol. Noben človek ni vedel, kakšne zasluge ima ta profesar in kolk zná, k' se še nikjer ni posebno avscajhnal. Enkrat sem bil v slovenskem tejatru, k' so špilal eno komedjo, menda so ji rekli „Kralj Bondra“; v tist komedji dobí en človek, k' prov globok poje, en orden zato, k' zakolje prešiča. Koj sem se spomnil na tistga človeka, k' sem slišal, da je postal tist profesar derehtar, pa se mi vendar ni šlo prov skeep, zato, k' per tem rešpehtarji nimajo prešičev.

„Dete“, si mislim, kaj pa, ko bi bla Špela — —“

Per moj kokoš, trofil sem jo. Kar ke v en dan ne nardé nobenga človeka za derehtarja, luč učenosti pa gun profesar tud ni, in zato, k' je štrufteral rešpehtarjove otroke, tud ni zaslužil postat derehtar; en uržah pa vendar-le more bit; ni drugač, je že Špela vmes. Ej ti tica ti! Koko je nek zgruntala, da ji je toko ratal!

Firbčen sem, kdaj bo vočtet in če bo mene povabila na njo al ne. Šikal bi se, k' se že več let poznavá. Da s' glih bo postala derehtarca, bi ne smela bit toko visoka, da b' se mene sramvala.

Saj pravim ja, kdor za ženske ne mara, nikamor ne

pride. Jest se nisem nikol nobeni šmajhlal, zato sem pa še tud zmeraj en bore ferboltar, k' bi bil tud že lohka derehtar.

Jo pa ja ne bo pustil sedet, toko nehvaležen menda vendar ni! Če bo vočtet in me bo povabila, bom pa spet enkrat vesel. Juhej!

Pa vse glih, čudno je to, naj reče kdo, kar če, tri sto medvedov, per mej kokoš, pa nič klet!

Naš čevelj.

Človeka ti na svetu ni,	Postave 'mamo lepe res,
Da vse bi b'lo mu prav;	Veselje je, jih brati;
Gotovo nekaj ga tišči,	So paragrafi tudi vmes,
Da ud mu vsak ni zdrav.	Ki so za nas skor zlati.
To temu je, to un'mu všeč,	A vendar, kak' razlagajo,
Ne more nihče vsak'mu vstreč'.	Prot' nam kak' se obračajo!
Imá svoj križec vsak domá,	Dokler se nemška dlaka v njih
Ki mu lasé že puli,	Prav čisto ne oguli,
Vsak stran bolečo že imá,	Hvalil ne bomo nikdar jih,
Na kter' ga čevelj žuli.	So čevelj, ki nas žuli.

Je vprašan bil Rimljan bogat,	Sodnijo 'mamo, ki krivic
K' imel je mlado ženo:	Nas branu po postavi;
„Se sméš le srečnega imen'vat,	Soditi mora po pravíc',
Ženico 'maš iskreno“.	Pa tud po pamet' zdravi.
Rimljan pokaže čevelj svoj	In vendar toži vedno se,
In prav': „Poglej ga, ljubi moj!	Sodnije da nemškutarske.
Je mnogo jih, ki radostni	Mi vemo temu uzrok prav',
Bi ga pri prič' obuli;	Smo večkrat že ga čuli.
In vendar me, verjemi mi,	Naj ta tud' čevelj se poprav',
Ta čevelj prav zló žuli“.	Ker ta nas tudi žuli.

Ustava naša lepa reč,	Na Dunaj' je državni zbor
Če se od dalj pogleda,	Ves nemške še naprave,
Gotovo marsikomu všeč,	Je steber, vsak bi rekel skor,
Ker lepa je beseda.	Nam zlo krivične ustave.
Ak pa popraša se Slovan	Ta nas je žulil dokaj let,
Al' sploh pravičen državljan,	A lib'raluhom bil je svet.
Zakaj da vedno godrnja	Kak' neki, da nemčurska zver
In se z ustavo puli;	Zdaj proti njemu tuli?
Bo rekel: „Zá-me ne veljá,	Kaj morda po novejši mer'
Je čevelj, ki me žuli“.	Zdaj čevelj njo li žuli?

Ta čevelj je od zunaj lep,	Imamo čevelj mi začét,
Še prav lepo se sveti;	Ki onim ni po volji,
Kdor za lepoto ni ves slep,	Ki hočejo vse nas požret'
Se mora zlo zavzeti.	Na jesihu in olji.
Ak' pa obuješ to blago,	„Slovenija“ je čevelj ta,
Ti ščiplje koj povsod nogó.	Prostóren dost za vsakega.
Dok vlada se po tem kopit',	Oh pojdi ti, kultura, spat,
Se bodo glasi čuli:	So časi ti minuli;
„Z ustavo pojte se solit,	Obesi čevelj si za vrat,
Je čevelj, ki nas žuli“.	Ki nas Slovence žuli.

Skrivne dogodbe.

Vsakemu je znano, kako je osupnila svet novica o dogodbah v Kočevskem mestu, kjer je Svetec razdraženi druhali komaj pete odnesel. Ko je malo ponehal hrup po slovenskih časnikih, so omenjeni Kočevci kar zginili; le toliko se je še zvedelo, da se je začela sodnijska preiskava. Za tem je preteklo že več mesecev, a še zdaj se ne vé prav nič o omenjenih hudodelnikih. Kam so zginili? Ne moremo si kaj, da obračamo pozornost slavne sodnije na to skrivnostno dogodbo, da bi ona morda izvedela, kam je prešla una mačjemuzikalčna druhal. Se je li v zemljo vdrla?

Prav tako se tudi iz Nove vasi na Štajarskem ne čuje trohice o znamenitem Sternbergu in njegovih delavcih. V Celji je ravno taka. Kako je mogoče, da v zdanjem času, ko je svet z briči in ovađuhi skoro preprižen, meni nič tebi nič zgine kar naravnost toliko ljudi! Pač manjka še

Pajkov in Auerspergov, kterima se na Janjčah ni zgubila niti mačka.

Naj se tedaj potrudijo dotični uradi, da izvedó, kam je zginilo toliko ljudi, o kterih svet nič več ne sliši. Sicer se bodo omenjeni kraji preveč razkričali in nihče si ne bo upal v Kočevje, Celje ali Novo vas. Že se je začela raznašati govorica o novi „Barbari Ubrikovi“, ktera je, kakor so nemški listi kričali, pred 20 leti zginila in se še le lansko leto zopet našla v nečloveški podobi in umazani luknji. Premislite, kako Vas bo svet sodil, ako bi se Kočevci itd., o kterih zdaj ni nič slišati, našli še le čez 20 let v grozovitih podzemeljskih ječah! To bi bil ropot, ako bi se v takem-le stanu našli:

Vjeta pisma.

Slavni vojskovodja laške armade!

Da ste vzeli Rim in se s svojo armado papeževoga mesta polastili, me prav iz srca veseli, ker davno sem že želel, videti papeža na grmadi. Moj prijatelj Fladung se je že proti Rimu odpravil, da bo, kakor je njegova srčna želja, grmado pod papežem zažgal. Kedar tje dospè, mi naznanite, da se tudi jaz napravim na pot, kajti jako žal bi mi bilo, ako bi ne videl Papeža na grmadi, kar je srčna želja
Vašega

Possannerja.

Gospodu Possannerju v Ljubljani.

Prav žal mi je, da ne morem ustreči Vaši želji. Vi kot c. kr. avstrijski uradnik bi zahtevali za daljno pot v Rim brez dvoma navadno plačo ali diète, in te bi znesle toliko, da bi kr. laška blagajnica obožala. Vrh tega pa laška dežela ni toliko kultivirana, kakor Vi, da bi ji bil Papež na grmadi všeč. Obžalujem tudi gosp. Fladung-a, Vašega sorodca po duhu, kteri bi zastoj popotoval. Za zdaj že še ni nič.

S srčnim obžalovanjem

laški vojskovodja.

Pogovori.

Jože. Si slišal, Tone, da je nemškutarska manjšina kranjskega deželnega zbora poslala dunajskemu državnemu zboru dopis, v kterem zahteva, da naj se volitve kranjskega zbora v dunajski zbor ne potrdijo. Kaj pa ti misliš o tem?

Tone. Smejem se!

Jože. Zakaj?

Tone. Ravno berem tu-le povest, v kteri uši kašljajo. Ni to mar smešno?

Jaka. Na Francoskem so tedaj vpeljali republiko. Veš li, Tine, kaj pomeni beseda „republika“?

Tine. Hm! Mora že biti čudna zver, ker ima „rep“ spred.

Jaka. Je li drugačna, kakor naša znana nemčurska ustava?

Tine. Se vé da! Ta ima spredej „usta“ in še prav požrešne.

* *

Jože. Kako je to, Jaka, da slovensko dramatično društvo, katero išče igralcev, ni mislilo na Ceneta, kteri je v deželnem zboru sam obstal, da je že pred 22 leti javno na gledišči in sicer z občno pohvalo igral? Saj bi bil morda voljan, sprejeti kako nalogo.

Jaka. Dramatično društvo potrebuje posebno predstavjalcev značajnih nalog, za ktere pa naš Cene vendar-le ni.

* *

Jože. Živijo! Tudi v kupčijski učilnici gosp. nemškutarja Mahra je vpeljana slovenščina.

Tone. Beži no, te li luna trka? Tu stoji: „Uči se nemški in laški jezik“. — Od slovenščine ni duha ne sluha.

Jože. Kako da ne! Saj si bral: „Uči se nemški in laški jezik“, tedaj je gotovo, da učenci slovenskega že morajo znati, če ne bi še ne mogli govoriti, ker se nemščine in laščine še le učé. Mutastih pa tudi čudodelna učilnica gospoda Mahra ne bo govoriti učila. Razumiš?

O zadevah slovenščine v uradnijah.

Pisar išče službe in pride do neke uradnije. Stopi pred gosp. predstojnika ter mu pové svojo željo.

Predstojnik. Pisar bi nam bil potreben zlasti zdaj, ko je sitna slovenščina pri nas vpeljana. Povejte mi, znate li slovenski pisati?

Pisar. Znam!

Predstojnik. Žal mi je, da Vas v tem slučaju ne morem sprejeti. Odidite!

Pisar strmi, gre in potoži prijatelju, da ga zato niso hoteli sprejeti, ker je rekel, da zna slovenski pisati. Prijatelj mu svetuje, da naj, ako se še kje ponudi, reče, da ne zná.

Pisar se tedaj napoti k drugi uradnji in stavi svojo prošnjo.

Predstojnik. Umete li in pišete slovenski?

Pisar. Žalibog, da tega ne umem!

Predstojnik. Po tem takim mi niste za nobeno rabo. Z Bogom!

Osupnjen pisar odide in potoži vnovič prijatelju svojo nesrečo. Ta majé z glavo ter reče: „Če je taka, je najboljše, da na to vprašanje ne odgovoriš ne bele ne črne, ampak reci: Da in ne, kakor kaže. Boš že videl, kaj bo potem.“

Pisar si to zapomni in odide zopet službe iskat. Stopi pred predstojnika in prosi, da bi ga sprejel.

Predstojnik. Hm! Pisarja zdaj sicer ne potrebujem silno, a vendar bi ga vzel, ker je s slovenščino mnogo sitnosti. Vprašanje je le: Znate slovenščino pisati?

Pisar. Da in ne, kakor kaže, gospod predstojnik.

Predstojnik. Kedar znate?

Pisar. Kedar pride višji ogledovat pisarnice.

Predstojnik. Dobro! In kedar ne znate?

Pisar. Kedar zahteva kmet slovensk odpis.

Predstojnik. Izvrstno! Take pisarje vemo ceniti. Ste sprejeti in ako Vam je drago, kar tu ostanite v moji pisarnici.

Prošnja.

Gospod Schönwetter, c. k. policijski glavar, nima do sedaj nobene pratike, da bi se vedel po nji ravnati. Ker ni misliti, da bi si ne bil mož, ako bi bil v stanu,

že davno napravil kakega koledarja, se obračamo do blagodušnih prebivalcev slovenskih dežel, katerim se, ako c. kr. predstojnik nima koledarja, marsikaka škoda godi, s ponižno prošnjo, da bi se pričel nabirati znesek, za katerega naj se kupi gosp. Schönwetteru vsaj navadna praktika za 12 novih krajcarjev. Ako se najde 24 blagodušnežev, ki dajo po pol krajcarja, se bo namen dosegel. Začnimo tedaj! „Brencelj“ je pripravljen, sprejemati one „cvajarje“, ktere bo javno pobotal.

Ljubljansko gasilno društvo

je sklenilo v zadnji seji sledeče točke, da zadosteva tirjatvam prebivalcev in svoji nalogi:

1. Sv. Florijan se, ker mu ljubljanski magistrat še ni dovolil gasenja, izbriše iz pratike in se mu vzame gasilni patent ter odpravi večerno zvonenje.

2. Mesto sv. Florijana se dene v pratiko sedajni stotnik (hauptman) gosp. Doberlet z rudečim repom na čeladi in rudečim pasom.

3. Društvo razpiše službo človeka, kateri zna ogenj „panati“ ali vsaj pri zadnji hiši vstaviti.

4. Vsak ud si najame enega, da ga bo pri ognju namestoval, kajti društvo je le za parado.

5. Vsak ud je zavezan, le takrat gasiti, kedar v njem gori; kar pa se godi drugod, za tisto pa ni njemu nič mar.

6. H „knajpam“ in plesom pa pride vsak, če ne, plača odmerjeno kazen.

7. Če društvo dalje „maršira“, se najamejo marketdarce, ktere ga spremljajo po vseh njegovih potih.

8. Vsakemu udu je prosto, da sam odloči, s čem bo gasil; z vinom, pivo ali žganjem, le voda se ne pripo-roča, ker slabi teló.

Ob enem se je sklenilo, da se te točke vvrstijo pravilam, ktere so se vsled tega spremenile.

Ob tla z onimi, ki temu koristnemu društvu zabavljajo!

Prava vzroka.

„Jaz se čudim, da ljudje zabavljajo ljubljanskemu gasilnemu društvu, da ni šlo gasiti ognja, kateri se je prijel hiše tik mestnega okraja stoječe, in se je prav pred nosom vrnilo nazaj v mesto. Zakaj zabavljajo? Saj vé vsak, da hiša, ktera je gorela, ni bila gostilnica. Kako pa bo drugod gasilo društvo? Mislite li, da bo pivo in vino sabo nosilo?“

Zdešarjevi Jurče.

**

„Nejem vejdel prav, zakaj so naši pürgerji, kateri so imejli svojo deco v šolah, nosili piščance in pürmane v Ibljano, da so fantiči dobivali dobre klase; zdaj pa, per moj düšči, vejim, k' je med prefesarji lesjak.“

Ižanec.

Čudno!

„Pravite, da ima ljubljanska gasilna straža po svojih pravilih dolžnost, gasiti le v ljubljanskem mestnem okraji! Kako pa je to, da sem nedavno našel dva stražnika v gostilnici „pri Kraliču“ v Šentvidu? Ali bosta dobila posebno plačo ali pohvalo, ker sta gasila na takem kraji, kjer jima ne veleva dolžnost?“

Stari „Brencelj“.

Zunaj mesta.

Natakarica. Oče krčmar! V stranski sobi sta dva „fajerbera“, ktera zahtevata polič vina. Ali ga jima smem prinesiti?

Krčmar. Zakaj ne? Se li bojiš, da bi ne plačala?

Natakarica. Tega ne, pa vendar nisem vedela, ali ga smem dati ali ne, ker imajo ti „fajerberi“ po svojih postavah pravico, le v mestnem okraji gasiti, mi smo pa že pod ranjkim Pajkom.

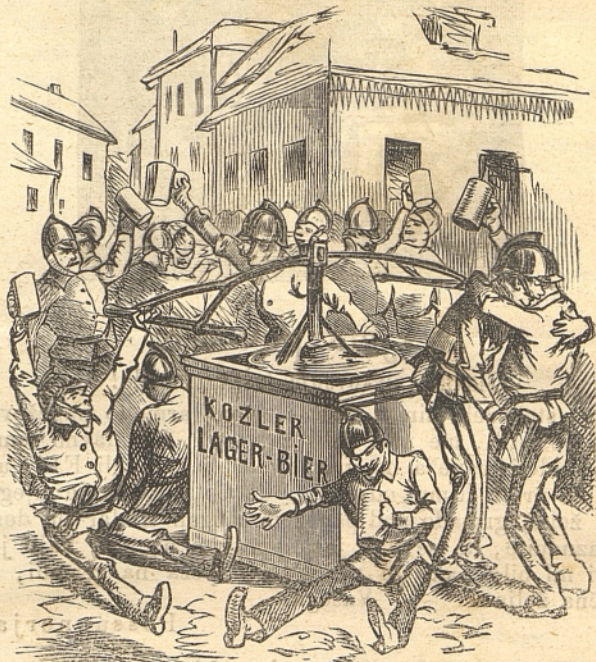
Dober šolski nadzornik.

V Loki je učitelj in šolski nadzornik in vrh tega na nemškutarijo cika. Kedar se mož na pot po svojem poslu napravi, vzame sabo svojega psa. S tem je opravljeno ob enem dvojno: med tem, ko učitelj inšpicira šole, inšpicira njegov pes — kuhinje. Posnemanja vredno!

Ponižno vprašanje.

Ako je res, da se, kakor je izrekel nek žlahni velikan, še le pri baronu začne človek, kako je to, da so kranjski véliki posestniki, kateri so večidel grofi ali baroni, volili za svoja poslanca Dežmana in Kljuna, ktera po onem načelu še barona, tedaj tudi človeka nista? Ali je taka volitev veljavna? „Brencelj“, radovedna muha.

Ljubljanska gasilna straža

bi bila pri taki-le gasilnici na pravem mestu.

UGANJKA.

Dva zloga. *)

Trdga nekaj prva ti pomeni,
Ak je mehko, je po nižji ceni.
Si druge sin, težko te kdo doteče;
Anglež služabniku tako tud' reče.
Tih zlog celota kaže ti možaka,
Ki rad z nemčurji vštric koraka.
Ki rekel je, da šolam životari
In nikdar se s slovenšč'no kvari.
Žival je tud', zalezva ki kokoši
In piške žré cenejše ko po groši.
Gotovo znana ti živalska spaka,
Če ne, nis' videl še nikol lesjaka.

*) Kdor je ne ugame, zasluži postati — vodja učiteljske pripravnice v Ljubljani.